

Puskás Híradó

XIX. ÉVF.
1. SZÁM

A PUSKÁS TIVADAR
HÍRADÓ BAJTÁRSI
EGYESÜLET KIADVÁNYA
MEGJELENIK FÉLÉVENTE

Szemezgetés a magyar katonai híradás történetéből

Jelen cikk szerzői (négy obsitos, akik egykor valamilyen módon szorosan kötődtek a híradáshoz) közel két éve elhatározták, hogy megírják a magyar katonai híradás 1848-1990 közötti történetét tartalmazó monográfiát. Széleskörű kutató munkájuk során számos, nem a híradó szakmához kötődő olvasók számára is érdekes történetet találtak, amelyekből időről-időre szeretnének megosztani egyet-egyét a Puskás Híradó olvasótáborával.

A híradás értelmezése

Kevesen tudják, hogy a szakterület csak 1925. január 12-től használja a híradó megnevezést, korábban távíró, távbeszélő, távjelző, tábori posta és más (összefoglaló néven összekötő) nevet viseltek a szervezetek, anyagok és a különféle beosztások. A híradás fajtáiban és eszközeiben rendkívül változatos. Van (volt) futár, tábori posta, küldönc (korabeli néven nyargonc), távjelző, optikai távjelző, postagalamb, jelzőkutya, távíró, géptávíró, távbeszélő, vezetékes és vezeték nélküli (rádió, rádiórelé), lehallgató, rejtjelző és titkosító, a repülőterek és leszállóhelyek rádió, fénytechnikai, navigációs, leszállító és diszpécser lokátor (repülőberkekben elterjedt néven FRISZ), troposzféra, műholdas és még más összetevője is.

Futárok, tábori posta

A kezdetektől a mai napig működő hírközlési mód a futár, valamint a tábori posta. A futár hivatalos üzeneteket, iratokat vitt a feladótól a címzetthez. A tábori posta viszont az állami posta meghosszabbítása a harctéren (békében gyakorlótéren) levő csapatokhoz. II. Rákóczi Ferenc fejedelem 1703-ban intézkedett a postaszolgálat megszervezésére, kinevezte a főpostamestert, biztosította a működés költségeit, meghatározta a megyék és járások feladatait a váltópontok létesítésében és fenntartásában, valamint a postások sértetlenségének biztosításában. A szóbeli és írásos közleményeket lóháton vagy lovas kocsin, kijelölt útvonalakon vitték. A váltópontokon pihent lovakat kellett biztosítani a futároknak, illetve a postások részére. Mivel az akkori felelősök nem, késve, vagy csak részeiben fizették ki a postásokat, a lovak részére nem biztosították a megfelelő abrakot és legelőket, nagy volt a késedelem, ezért a fejedelem a katonai küldemények időbeni továbbítására 1707-ben intézkedett

(Instrukciót adott ki) a tábori posta megszervezésére. Tábori postamestereket neveztek ki, akiknek feladata volt a hivatalos küldemények továbbítása a seregek részére, valamint a fejedelmi futárok (kurírok) indítása. A hadi helyzetnek megfelelően jelölték ki az útvonalakat és a postapontokat (16, 24 vagy 32 kilométerenként).

Az 1848-49-es szabadságharc alatt a honvédsereg hírközlésének döntő részét a postai szolgálat, a tábori posták és személyi hírváltás (parancsörtsztek, futárok, küldöncök) útján biztosították.

A postaforgalom szekérposta, a sürgönyököt kézbesítő lovasposta, a négyfogatú gyorskocsik és postai tárkocsik felhasználásával, a postahivatalokon keresztül történt. A tábori posták a kormány, a fővezérség és a seregtestek közötti küldeménytovábbítást végezték. Nagy figyelmet fordítottak a hírlapok szétosztására, a postai közlekedés helyreállítására. A szabadságharc alatt – számos esetben – a postahivatali alkalmazottak elmenekültek, illetve épületeiket kifosztották, ezért a magyar kormány a küldemények továbbításánál elsősorban a tábori postára támaszkodhatott. A honvédsereg művelési területein a postamesteri hivatalokat is tábori posta-hivatalokká alakították át.

Az osztrák csapatok bevonulásáig tábori sebesposta ügynökség működött Budán. A tábori sebesposta a gyorsposták rendje szerint működött, anyagát lakattal lezárt bőrtarisznyában fuvarosok szállították. Működését az Országos Honvédelmi Bizottmány felügyelte. Különböző időszakokban tábori posta összeköttetés volt – többek között – Bicske-Bia-Buda, Vác-Bag, Pest-Szolnok-Debrecen és Miskolc-Ónod-Debrecen vonalon. Időhiány miatt a küldemények kezeléséhez bélyegzők nem készültek. A futárok számára az Országos Honvédelmi Bizottmány előjogokat biztosított.

Az I. világháború kitörésekor mozgósították és felállították a tábori postát, melynek feladata a katonai felügyelet alatt álló állami posta és a hadra kelt sereg közötti, illetve a seregen belüli postaszolgálat ellátása volt. Az anyaország és a harcoló csapatok közötti egyik legfontosabb kapcsolat volt. A tábori posta állományát nagy részben az állami posta békében kijelölt személyei képezték, amelyet kiegészítettek katonaállománnyal. A küldemények továbbításához a hadsereg biztosította a szállítóeszközöket és azok személyzetét is. Had-

seregenként egy tábori főpostahivatalt létesítettek (1914-ben 8, a háború végére 12 volt). Magánszemélyek által feladott magánküldemények – levél, levelezőlap 100 grammig, pénzes levél 1000 koronáig és csomag 2 kg-ig – postaosztályozó állomásokon keresztül jutottak a budapesti postagyűjtő állomáshoz. Onnan vasúton szállították a fronthoz legközelebbi kijelölt postahivatalhoz, tovább a rendelkezésre álló szállítóeszközön (lovas kocsi, autó, léghajó, repülő) a tábori főpostahivatalhoz, ahol szortírozták és tovább szállították a csapatok tábori postáihoz, majd átadták a címzettnek.

Szeretetcsomagok szállítása a frontra. HTM-83548

A katonáktól ezredenként a konyhánál, vagy a hadtápnál (korabeli neve trén volt) gyűjtötték a küldeményeket és fordított útvonalon továbbították a címzettekhez. A küldeményeket szigorúan ellenőrizték (cenzúrázták), annak érdekében, hogy a fronton levőket ne nyugtalanítsák az otthoni események és fordítva. Csak a magyar korona országainak nyelvén lehetett írni, kódolt szövegek nem lehettek, postagalambokat csak katonai célra lehetett kalitkában feladni, címezésnél tábori postafiók számot kellett használni. A szervezet teljesítményét jól jellemzi, hogy a háború 50 hónapja alatt mintegy 1,5 milliárd levelet, postai levelezőlapot, 227 millió postautalványt, 520 ezer pénzes levelet, 36 millió ajánlott levelet és 17 millió csomagot továbbított a tábori posta.

Megérkezett az ezred tábori postája. HTM-83541

Távíró és távbeszélő hálózat

A Nagy Háború kezdetéig a Monarchia vasúthálózata, és azzal együtt a távíró és távbeszélő hálózat hatalmas fejlődésen ment át. 1914-ben a magyarországi állami távíróhivatalok száma 2955, a magántávíratok felvételére is felhatalmazott vasúti távíróállomások száma 2402, az állami távíróhálózat vonalhossza 26.356 km, huzalhossza 109.990 km, a vasúti távíróhálózat huzalhossza pedig 56.852 km volt. A Magyar Királyi Posta és Távírda meghatározó szerepet játszott a honvédség szakállományának felkészítésében, a vasúti hivatalokkal közösen a mozgósítást elrendelő üzenetek továbbításában. A tábori hálózat az állandó hálózatokhoz csatlakozott, azt építették tovább a harcoló csapatokhoz. Az építéshez és üzemfenntartáshoz szakembereket biztosítottak, gyakran vezető beosztásban is.

A háború során számos történet, vers és dal szólt a tábori postáról, a Nyugat folyóiratban például külön tábori posta rovat volt. A tábori távírdákon keresztül üzeneteket lehetett továbbítani, bár a háború vége felé egyre kisebb mértékben. Igazi köldökzsinór képeztek az otthon és harctér között, az „él-e még”, „mi van otthon” kérdésekre, ha ritkán is, de azért az emberek kaptak választ. A legszomorúbb híreket, így az utolsó távíratokat is továbbítani kellett.

Az utolsó távírat (Sáfár József tollából)

Egy megtörtént esemény nemcsak a postánál, hanem a katonaságnál is szomorú beszédtema volt. Már egy éve elmúlt, hogy Eszter, a Magyar Királyi Posta egyik hivatalában távírársz volt, ahol nem számított különlegességnak a katonai távíratok érkezése. Az okos, szorgalmas, több nyelven beszélő leány mindig is távírársz szeretett volna lenni. Miután kinevezését megkapta, és önálló távírda kezelő lett, olyan boldognak érezte magát, mint a kalitkából kiszabadult madár. Egy nyári multság után Eszter ráébredt arra, hogy a szíve, mely mostanáig csak a távírdáért dobogott, már befogadta azt a fiatal csinos tanítót, akivel egy mulattságon ismerkedett meg. Az idő múlásával Eszter és a D. Károly nevű tanító csodaszép szerelmespár lett, miközben Károlyt behívták katonának.

Egy reggel Eszter a szokása szerint a távíratokat adta és vette, miközben hatalmas vihar közeledett. Először csak eltűnt a felkelő nap. Majd elsötétült az égbolt. Eszter, a távírársz tudta, hogy a viharral jön a villámlás is, ami a távíró szerkezeteket akár tönkre is teheti. Még serényebben dolgozott a távírógép előtt. Miközben az érkezett távírat szövegét olvasta, egyszer csak ajkán megfagyott a mosoly, arcára rémület ült, és egy szívet tépő sikoltással a földre rogyott.

Következő pillanatban a postahivatalba becsapott egy villám. A riadalomban nagy sürgés-forgás támadt. Az épületnek és a távírónak nem lett baja, de a távírársz lányt halva találták. Eleinte mindenki

azt hitte, hogy Esztert a villám ölte meg. Csak később derült ki, hogy halálát az élettelen ujjai közé szorított távírószalagon érkezett hír, az utolsó távirat okozta: „D. Károly elesett. Temetése holnap lesz. Ezredparancsnokság.”

*Dr. Ternyák István nyá. ezredes,
Dr. Horváth László Ferenc,
Mikita János nyá. mk. altábornagy,
Sáfár József*

Megjegyzés: A kutatómunkát a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület támogatja, az elkészült írások az Egyesület és a Magyar Katonai Logisztikusok Egyesülete honlapjain olvashatók.

Soós Tamás nyugállományú mérnök alezredes (1945 – 2021)

Váratlanul, 2021. március 23.-én hajnalban szakította ki sorainkból a koronavírus bajtársunkat Soós Tamás nyugállományú mérnök alezredest, aki 2012. óta a Budapesti Nyugállományúak Klubja Híradó tagozatának nagyra becsült, szeretett elnöke, valamint 2003. óta a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület köztitizteletben álló aktív vezetőségi tagja volt. Temetése Fiumei úti temető szóró parcellájában, 2021. május 26.-án 12 órakor lesz a rendkívüli állapot szabályainak szigorú betartása mellett, katonai tiszteletadással vehetünk tőle végső búcsút. A ravatalozó csendjében végre lesz néhány percünk, hogy végig gondoljuk eredményes munkásságát, példaértékű emberi tulajdonságait, melyet a tudásszomj, a hivatásszeretet, a szorgalom és a rendkívüli segítőkészség jellemzett.

1945. május 12.-én született Orosházán, szülei munkások voltak. Széles spektrumot felölelő tanulmányait: általános iskola, gimnázium, erősáramú villamos ipari technikum, tanárképző főiskola, műszaki egyetem Orosházán, Miskolcon és Budapesten végezte.

1963 őszén vonult be sorkatonai szolgálatra Budaörsre a Honi Légvédelmi Parancsnokság Kiképző ezredéhez. Féléves rádióműszerész kiképzés után áthelyezték a miskolci hadosztály híradó zászlóaljába. A kétéves sorkatonai szolgálat végén, mint szakaszvezető jelentkezett továbbszolgáló tiszthelyettesnek. 1967-ben beiskolázták a békéscsabai Tiszthelyettes Képző híradó műmesteri szakára, majd 1968-ban az iskola elvégzése után a hadosztály különleges híradó üzemeltető technikusa lett.

1971-ben törzsőrmesterként jelentkezett a budapesti Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola egyéves híradó technikustiszti tanfolyamára. 1972. július 22.-én eredményes vizsga után alhadnagyi rendfokozatba léptették elő. A tiszti pályafutását Miskolcon a hadosztály törzsében, főtechnikusi beosztásban kezdte. Öt év után áthelyezték Budaörsre a híradó zászlóaljához, század technikai helyettes beosztásba. Majd századparancsnok lett.

1985-ben áthelyezték Nagytarcsára, ahol rejtjelző alosztályvezető beosztást kapott őrnagyi rendfokozatban. 1989-ben információvédelmi osztályvezető beosztásba került, amely magasabb végzettséget kívánt. Ekkor ismét beült az iskolapadba és tanári diplomát szerzett. Majd mikor a következő beosztásához egyetemi végzettséget írtak elő, akkor elvégezte a Budapesti Műszaki Egyetem Munkavédelmi szakmérnöki szakát. Ezzel az igen speciális képzettséggel került 1997-ben a HM Ellenőrzési Hivatalba munkavédelmi főellenőrnek. Itt dolgozott kiemelt főellenőri beosztásban, alezredesi rendfokozatban. Szolgálati éveiben több alkalommal kapott miniszteri és kormánykitüntést.

2002. május 12.-én 57 évesen, a felső korhatár eléréseivel helyezték nyugállományba. Ez alkalomból a Honvédelmi Miniszter a köztársaság címerével ellátott arany pecsétgyűrűvel tüntette ki.

Biztos vagyok benne, hogy ha a következő beosztáshoz egy tudományos fokozat megszerzését írták volna elő, Tamás azt is könnyedén teljesítette volna. Zsigereiben volt az újabb és újabb ismeretek megszerzésének vágya.

Miután közel 40 éves, igen eredményes szolgálat után a haza közvetlen védelme helyett, tudását a polgári életben kamatoztatta. Még ez évben elhelyezkedett az Öveges József Szakközépiskolába, ahol hat tanévet tanított munkavédelmet és elektronikát. Azonban nem szakította meg kapcsolatát bajtársaival sem, azonnal belépett a Budapesti Nyugállományúak Klubja Híradó Tagozatába és a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesületbe is.

A Híradó Tagozatban megglelte a számára ideális munkapontot. Rendelkezett a hazánkban annyira szükséges kapcsolati tőkével. Neve minden alakulat minden szintjén ismert volt. Az Öveges szakközépiskola műszaki tanári posztján pedig naprakész kisközösség vezetési rutint szerzett. Természetes volt, hogy elődjét megbetegedése után Ő helyettesítette, majd a következő választások mindegyikén egyhangúlag a Híradó Tagozat elnökének választottuk.

Tamás jelszava az „Utánam!” volt. A Tagozatot nem egy tudományos egyesületté, hanem egy szociális és kulturális fórummá kellett formálnia. Aki ezt megértette követte, aki nem lemorzsolódott. Először is készíteni kellett ötéves, éves és havi munkaterveket! Másodszor, a Tagozat képviselőjének minden eseményen nem csak megjelenni, hanem aktívan részt kellett vennie! Minden pályázatra kérelmet benyújtottunk be. Minden versenyen éremesélyes csapattal indultunk. Minden nemzeti ünnepre kitüntetési javaslattal éltünk, mert „nem elég jól dolgozni, annak látszódni is kell!” A reszortfelelősöknek minden, havonta megrendezendő klubnapon beszámoltak munkájukról, majd ismertették az elkövetkező hónap programját. A klubnapok éves programjából nem maradhatott ki a farsangi álarcosbál, a nőnap, az anyák napi és a jubileumi születésnap köszöntő, a szépkorúak méltatása és a decemberi évvértékelő ebéd. A többi klubnapon mindig aktuális témák, többségében külső előadókkal lettek beiktatva.

Tavasszal – ősszel a múzeumlátogatások, mindig idegenvezetővel lettek megszervezve, melyet a tagozat fizetett. Nyáron voltak az egy napos kirándulások és strandolás, általában termálmedencés helyen... és így tovább. A Tagozat élete egy meghatározott, jól végiggondolt munkaterv alapján, a vezetőség irányítása és ellenőrzése mellett zajlott. Mégsem volt katonás. Tudomásul kellett mindenkinek venni, hogy betegek, lakáshoz-ágyhoz kötött bajtársaink is vannak nagy számban. Őket látogatni szokás, ha lehetséges kis csomag kíséretében. Rendszeres telefonos felhívásuk napi feladatunkká vált, ahogy sajnos a végső búcsúk is...

Honnan volt Tamásban ez az hatalmas energia?

Az elkötelezett katona pályájának része az összetartó család, melyet egy megértő feleség szervez. Bajtársunk, 1968 nyarán vette feleségül Katalint és lakásukba 1971. április 1-én egy kislányt: Krisztinát „meghozta a gólya”. Krisztina jelenleg New-Yorkban él, azonban nyaranta, a szelek szárnyán hetente látogatja szeretett szüleit. Ő stewardess.

Soós Tamás bajtársunk nyugdíjasként Örökös Tiszteletbeli tagja lett a Híradó Tagozatnak és a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesületnek, valamint megkapta mindkét egyesület legmagasabb, sorszámozott kitüntetését, a „Tagozati Munkáért” és az „Egyesületi Munkáért” érmet is. Nyugállományú éveiben végzett kiemelkedő munkájáért több miniszteri elismerést kapott, köztük 2009-ben a „Honvédelemért Kitüntetett Cím II. fokozatát”. A „Honvédelemért Kitüntetett Cím I. fokozatára” 2021. május 21.-ére lett előterjesztve.

Számára azonban ezeknél is fontosabb volt a bajtársaitól, barátaitól kapott szeretet. Utoljára karácsonyra 12 szeretetsomagot osztottunk ki kezdeményezésedre a tagozat költségvetéséből a kisnyugdíjas özvegyek számára. Ha már az évzáró közgyűlés elmaradt, ne spóroljuk meg a jutalomkönyveket, a köszöntő virágok árát! Neked volt igazad. Remélem, ugyan ilyen gonddal nekem is készíted a helyet a többiekkel egy „asztalnál” ott a túloldalon?

Tamás! Nem sietünk, de abban biztos lehetsz, hogy utánad megyünk. Persze jobb lett volna az idén is együtt, mint tavaly utoljára a Z30-as vonattal Kenesére. Na - jó, Csittény hegyre!

Szia!

A többiek nevében is: l@cib@csi

Dr. Horváth László Ferenc

Gondolatok a MN 1319, Puskás Tivadar Híradó Zászlóalj 55 évvel ezelőtti megalakulásáról

A zászlóalj 1966. október 10.-én alakult meg Cegléden a Dózsa György laktanyában, MN 66. Önálló Híradózászlóalj néven, a VKF 0094/1/1966 számú intézkedése alapján. A korabeli időszaknak megfelelően fedőszáma MN 1319 volt, parancsnoka Kereki István őrnagy lett, aki előtte a tapolcai harckocsizóknál híradó századparancsnok volt. A „legénységet” úgy szedték össze az ország híradó alakulataiktól, akik összes „lókötőjüket” örömmel elpasszolták.

A zászlóalj rendeltetése a Cegléd helyőrségben telepített magasabb egység, a 3. gépesített hadtest – összhangban az akkori megnevezéssel az MN 6639 – híradásának biztosítása volt békeidőszakban és háborús viszonyok között.

Az egység részére 1966. december 18.-án a ceglédi Lenin Termelőszövetkezet csapatzászlót adományozott. A zászlóánya Balogh Dezsőné volt.

A zászlóalj alapításában, az alegységek struktúrájának kialakításában 1966–1968 között meghatározó szerepet játszottak az alábbi tisztek és tiszthelyettesek: Kereki István, Herke József, Kecs-kés István, Balogh Ferenc, Oravecz Zoltán, Domán József, Száva György, Tóth Sándor, Kardos István, Dérföldi László, Ménesi János, Sóti Ferenc, Szitányi Ferenc, Baski Imre, Bene György, Szalay Imre, Mátrai Károly, Fancsalszky István, Tyukodi József, Kiss István, dr. Kóczán Ferenc, Vermes Péter, Dudás Dénes, Kimmel Pál, Nagy Dénes, Bereczky Bálint, Szabó Kálmánné.

Az első katonai eskü 1966. december 30.-án volt. 1967-től az egység postacíme: Pf. 43 lett. 1967 szeptember elsején történt az első egyetemi előfelvételt állomány (a továbbiakban előfelvett állomány) bevonulása. Két tisztán, a gépkocsivezetők kivételével csak a BME Villamosmérnöki Karára vagy a Kandó Kálmán Műszaki Főiskolára felvettekből megalakított századot hoztak létre E és V század fedőnévvel. Ez naivitás volt. Mivel az egyetemi századok harcértéke minden szempontból kiváló volt, minden gyakorlaton ők vettek részt, minden riasztási rendszerben innen voltak vezényelve. A probléma augusztus 2.-a után, az előfelvettek leszerelése és az ősszel érkezők kiképzése közötti időszakban jelentkeztek. Ezután mindig vegyes sorállományú századokat hoztak létre. Az 1990 utáni haderő leépítés e szervezeti struktúrában gondokat vetett fel. Az előfelvett, aki 11 hónapot egy sorállományú században napi megalázások közepette „vészelt át” megesküdött, hogy ha egyszer lehetősége lesz rá **„felosztatja ezt a sereget”**. Végül is, beteljesedett.

A zászlóalj megalakulása után, alaprendeltetéséből adódó feladatait a nagymérvű tiszti és tiszt-helyettesi hiány miatt csak igen nagy erőfeszítéssel tudta végrehajtani. Elsősorban az idősebb, tapasztaltabb tisztek, tiszthelyettesek biztosították, hogy az elvárásnak megfelelően hajtsa végre a zászlóalj állománya a híradó feladatokat.

Ebben az időszakban Kereki István alezredes, Száva György őrnagy, Kocsis János mérnök őrnagy és Herke József alezredes irányították a zászlóalj munkáját.

Az első években többször változott a zászlóalj szervezete, csak 1969-re alakult ki nagy vonalakban a mintegy tizenöt évig megmaradó szervezeti felépítés.

Ekkor a nagymérvű személyi állomány hiány is csökkent. Az új technikai eszközök rendszerbeállítása folyamatos volt, de elsősorban a '70-es évek elején, végén, illetve a '80-as évek elején volt jellemző.

Nagy segítséget jelentett, hogy 1967. szeptemberétől az '80-as évek végéig az előfelvett katonák, akik többségében „nulladik évfolyamos” villamosmérnök hallgatók voltak 11 hónapig teljesítettek szolgálatot. Ez az állomány a sorkatonai létszám közel egyharmadát tette ki.

A 60-as évek végétől folyamatosan fiatalítás jellemezte zászlóaljunkat. 1980-ban 26,5 év volt a zászlóalj hivatásos állományának átlagéletkora.

Az egység által végzett munkák eredményességét hűen tükrözték a szocialista versenymozgásban elért eredmények néphadsereg szinten is kiemelkedők a '70-es évek szép eredményei. A '80-as években a kiképzési eredményekben némi visszaesés következett be.

A zászlóalj megalakulástól kezdve minden évben részt vett különböző szintű gyakorlatokon, amelyeken jó és megfelelő értékelést kapott.

Kiemelt fontosságú volt a laktanyában diszlokáló alakulatokkal való mindenoldalú együttműködés, az előjáró parancsnoksággal, az 1951. óta Cegléden szolgáló tűzeralakulatokkal, a rendészeti komendáns zászlóaljjal és más katonai szervezetekkel.

Az alaprendeltetéséből adódó feladatok mellett a zászlóalj részt vett a népgazdasági munkákban, a városi építkezéseken, illetve a laktanyai csapatépítkezési munkákban is. Alakulat katonái derekasan helytálltak az ország katasztrófhelyzeteinek elhárításában, így az árvízvédelemben, vagy a téli időjárás okozta veszélyhelyzetek felszámolásában.

A zászlóalj szervezeti felépítése a megalakulás utáni első évek szakmai és vezetési tapasztalatai után az alábbi volt:

1968.09. 01. A zászlóalj új szervezete:

A parancsnokság, – végrehajtó alegységek: központ-vezetékes század, vonalépítő század, rádió- és rádiórelé-század, géptávíró-titkosító szakasz, futár- és táboriposta-szakasz, helikopter-leszállító raj, – kiszolgáló alegységek.

Alapvető szervezeti változásokra került sor:

A relé- és könnyűrádió-század megszűnt. A relé-szakasz 1969-ig a vezetékes századhoz, a rádiószakasz a rádiószázadhoz került. A központ-vezetékes századból is két század alakult. 1968.-tól a vezetékes század kiegészült a futár- és táboriposta-szakasszal.

1969-ben önálló rádiórelé-szakasz alakult meg, az év végére a rádiórelé-századdá szervezték át új technikai eszközök beállításával. A két rádiószázadot összevonták egy századba, illetve két géptávíró-titkosító állomás beállításával önálló titkosító szakasz jött létre

1969-től a kapcát és csizmát felváltotta a zokni és bakancs (a „surranó”).

1972. Rejtjelző részleget állítottak fel. 1973-ban a zászlóaljnál ellátó szakaszt és légvédelmi vezetési szakaszt szerveztek. 1979-ben megalakították a hadtest rejtjelző javítóműhelyt. A zászlóalj önálló pénzügyi szolgálata 1979-ben megszűnt, de 1996-ban ismét létrehozásra került.

1973. márciusban áttértek a rövidített munkaidőre, kéthetente szabad szombatot biztosítottak, az állományt két váltásra osztották fel.

1985. január 1-én megalakult a laktanyaszintű integrált fegyverzet-technikai szolgálat a komendáns zászlóalj szervezetében. Így a zászlóaljnál megszűnt a híradó anyagjavító és a gépjárműjavító műhely, a fegyverzeti, műszaki és vegyvédelmi szolgálat.

Ez a szervezet 1996-tól a híradó zászlóalj logisztikai főnök szakmai irányítása mellett működött.

1990. május 3-án a zászlóalj ünnepélyes keretek között felvette Puskás Tivadar nevét. A zászlóánya megtisztelő feladatot Puskás Judit vállalta el. 1999. szeptember 17-én a zászlóalj épülete előtti területen felállításra került Puskás Tivadar bronz mellszobra, melyet dr. Horváth László Ferenc Puskás Tivadar Távközlési Technikum igazgatója kezdeményezésére nyolc, valamikor a zászlóaljnál előfelvett sorállományú szolgálatot teljesített katonának ajándékozott.

1991. november 01-től 1995. december 15-ig Vezetésbiztosító Zászlóaljként összevonták a 3. Rendészeti Komendáns zászlóaljjal. Ezeket a nem kevés munkát jelentő feladatokat a személyi állomány sikeresen végrehajtotta, de ez idő alatt zömében lecserélődött a vezető állomány.

Majd 1995-ben újraszervezték MH 66. Puskás Tivadar Híradózászlóalj megnevezéssel.

Felkészülés, a zászlóalj kiképzése

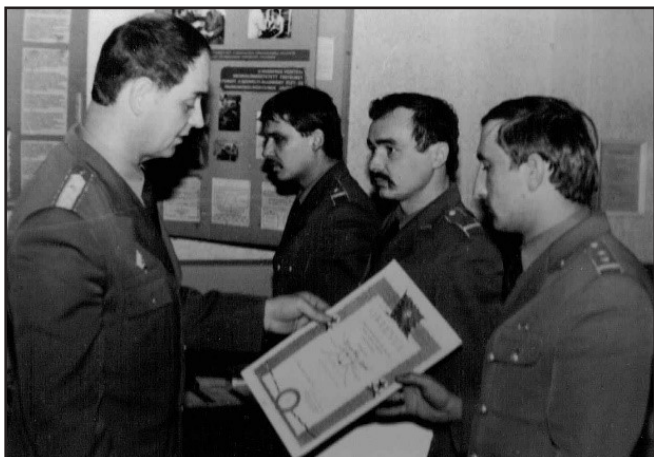
1967 közepétől 1969-ig az E és V erről már írtam. Külön történt az előfelvett és a 24 hónapos sorállomány kiképzése. 1969-től összevontan történt a kiképzés minden alegységnél. A szakkiképzések hatékonyságát nagymértékben növelte az új kiképzési tantervek elkészítése, az új technikai segédeszközök beállítása.

A szaktantermek építése 1968.-ban kezdődött. 1969-ben átadtak egy 24 munkahelyes hangolvasó berendezést kiépített munkahelyekkel, amely a távirász kiképzést nagymértékben segítette.

A híradókiképzés magasabb szintű végrehajtását segítette elő a különleges szaktantermek kialakítása. 1972-ben a V-11, VKK-11 rendszer, 1973-ban az R-405, 1976.-ban az R-140, R-1412, R-1406 tantermet alakították ki. A morzeoktatást elősegítette egy Morzetrón hangolvasó berendezés, valamint egy kettős kiképzést elősegítő VISOPRESS tanterem 1979-ben. A „B” típusú sportkombinát 1979-es felépítése a testnevelés-kiképzés hatékonyságának növelését eredményezte. 1987-ben rendszeresítésre került a 1 készlet 25 munkahelye tantermi számítógépes támogatású morse oktató berendezés.

A '70-es évek végén a rádiószázadnál a híradó-technika sajátosságainak megfelelően kettős kiképzési követelményeket vezettek be. A morze mellett géptávíron is teljesíteni kellett a meghatározott követelményt.

A '80-as évek elején a megjelent új összkövetelményi program a megváltozott munkanorma és a 18 hónapra csökkentett katonai szolgálat miatt, nagymértékben megváltoztatta a kiképzésen belüli viszonyokat. Az általános katonai kiképzés-órászámai az alparancsnoki képzésre zsúfolódtak és megnövekedett a szakkiképzésre fordítható idő. A túlzott szakmai orientáltság miatt az általános katonai kiképzésben csak megfelelő eredményt ért el a zászlóalj.

A zászlóalj vezetése, parancsnoki állománya nagyon sokat tett azért, hogy a változó körülmények, és az egyre romló feltételek (1990 őszétől már csak 12 hónap volt a sorkatonai szolgálat, ezért kevesebb idő volt a bonyolult híradó berendezések kezelésének elsajátítására, és a távírász valamint a géptávírász állomány megfelelő szintű kiképzésére, a sűrű bevonulási és leszerelési periódusok, továbbá a híradó feladatok ellátására alkalmatlan katonák számának növekedése) ellenére is teljesítse a zászlóalj feladatait.

Amíg az 1960-as évek közepén a sorozóbizottságok előtt megjelenő fiataloknak csak valamivel több, mint 6%-a volt alkalmatlan, illetve kizárólag szakszolgálatra alkalmas, addig 1995-ben ez az arány már elérte a 35%-ot. A bevonultak közül is sok katonát kellett leszerelni idő előtt a legkülönbébb okokból. A Katonai, később Táborig Lelkesítő Szolgálat megszervezésével viszont megvalósult a hivatásos és sorállomány lelki gondozása, és mód nyílt a polgári szolgálat vállalására.

A kialakult nemzetközi politikai és katonapolitikai elvekhez és a magyar haderő gazdasághoz illeszkedő béke létszámának csökkenése új szervezeti elemek rendszeresítését hozta magával.

Muharos László
nyá.mk őrnagy

Az MH 66. Puskás Tivadar Vezetésbiztosító zászlóalj

(1991.11.01. – 1995.12.15.)

A zászlóalj rendeltetése, jogállása

A zászlóaljat 1991. augusztus 1. és 1992. január 31. között a Magyar Honvédség 3. katonai kerület parancsnok 0295/1991. számú intézkedése alapján alakították meg, a Földváry Károly Rendészeti Komendánszászlóalj és a jogelőd Puskás Tivadar Híradózászlóalj összevonásával. A zászlóalj a 3. Katonai Kerületparancsnokság egységszintű szervezete lett. Rendeltetése a 3. Katonai kerületparancsnokság és törzse részére a vezetés feltételeinek biztosítása és folyamatos fenntartása, ennek érdekében a felkészítés és kiképzés végrehajtása.

A katonai felső vezetés rájött arra a többéves tapasztalat alapján, hogy a híradó és a Komendánszászlóalj összevonása után létrehozott vezetésbiztosító zászlóalj nem tudja elég hatékonyan ellátni szakmai feladatait, ezért olyan döntés született, hogy a két zászlóalj összevonását, a vezetésbiztosító zászlóaljat megszüntetve, mind a két zászlóaljnak önállóan az összevonás előttiüknek megfelelően kell végeznie a munkáját.

A fentiekben leírtak alapján, 1996. október 1-én megalakult Puskás Tivadar Híradó Zászlóalj, amely hívatott volt 3. Katonai Kerületparancsnokság részére a híradó, informatikai és légvédelmi vezetési feltételeket biztosítani.

A zászlóalj jogutódja lett a Vezetésbiztosító zászlóaljnak.

A katonapolitikai változások és a NATO katonai doktrína változásai következtében az ezred fordulót követően ismételt szervezeti változás történt. A ceglédi Katonai Kerületparancsnokság és közvetlenjei megszüntetésre kerültek. Egyes katonai szervezetei át-alárendelésre kerültek a hadsereg parancsnoksághoz. A területi főhírközpont fizikailag a laktanyában maradt, de személyi állománya és technikai eszközei átadásra kerültek az 1. Könyvnyű Vegyes ezred állományába. Felszámolás befejezése 2001. június 30.

Az eltelt ötvenöt év távlatából megállapítható, hogy évtizedeken keresztül a változó politikai és gazdasági körülmények ellenére a zászlóalj parancsnoki és alparancsnoki állománya, polgári és közalkalmazotti, valamint szerződéses katonai állomány is a folyamatos és stabil híradás létesítését és üzemeltetését hivatásának érezte. A zászlóaljról készült könyv az egyesület honlapján megtalálható.

Muharos László
nyá.mk őrnagy

Emlékezzünk a világ egyik nagy polihisztorára, Neumann Jánosra

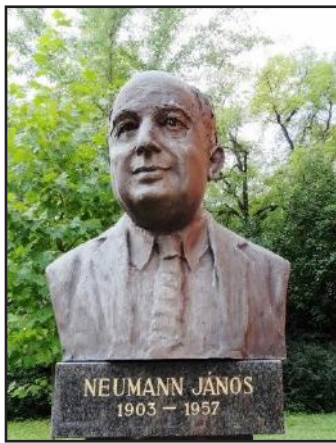
Mottó:

"Nézzük meg numerikusan is!"

(Neumann János)

A magyar honvédség informatikai szakállománya február 8-án emlékezik meg Neumann Jánosról, és halálának napjához (1957. 02. 08.) köti fegyvernemi ünnepét, az Informatikai Szolgálat Napját.

Ki is volt Neumann János, mit is tudunk a világ egyik nagy polihisztoráról? A kérdésre, a világhálót használva, gyorsan, temérdek információhoz juthatunk és ezt is Neumann Jánosnak köszönhetjük. Neumannt ma elsősorban a "számítógép atyja"-ként ismerjük, aki azonban nem csak a matematikában, hanem számos más tudományágban is maradandót alkotott.

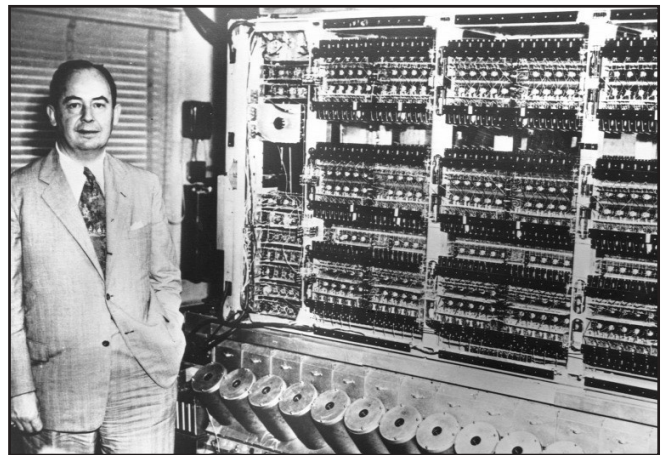

Neumann János 1903. december 28.-án született Budapesten, egy jómódú család első gyermekeként. Jánosnak később két öccse is született. A Neumann család inger gazdag szellemi légkört teremtett gyermekei számára, így a gyakori családi beszélgetések nemcsak a tudományokról zajlottak, hanem a zenéről, a színházról és az

irodalomról is. János, már 10 éves kora előtt csodagyereknek számított, a magyar anyanyelvre, a francia és német nyelvek mellett tanulta a latint és az ógörögöt is. Emlékező tehetsége szinte fotográfus volt, nyolcjegyű számokat fejben szorozott össze és élvezte, hogy használhatja az esztét. Ötödikben, az osztály legjobb matematikusa címet nyerte el, majd 1920.-ban az ország legjobb matematikusdiákja kitüntetést kapta. A gimnázium elvégzése után, 1921-ben beiratkozott a Budapesti Tudományegyetem matematika szakára és ez idő alatt sokat tartózkodott Berlinben, ahol kémiát, statisztikus mechanikát és matematikát hallgatott. Apja kívánságára 1923-ban Zürichbe ment vegyészetet tanulni. Vegyészmérnöki diplomáját 1925-ben szerezte meg, matematikából pedig egy évvel később doktorált Budapesten. 1930-ban meghívták vendégprofesszornak az Egyesült Államokba, Princetonba. A második világháború idején bekapcsolódott a haditechnikai kutatásokba, ahol részt vett az első atombomba megépítésével kapcsolatos titkos programban, az előállítással kapcsolatos elméleti munkában. Tudományos pályafutása kezdetén behatóan foglalkozott a kvantumelmélettel, a matematika alapjaival, a halmazelmélettel és ma-

tematika logikával. Az 1930-as évek végétől érdeklődése egyre jobban az alkalmazott matematikai problémák felé fordult. Ha egy feladattal elméletileg végzett, akkor - a mottóval indított - kedvenc mondása ez volt: "Nézzük meg numerikusan is!" Ezzel munkatársait is arra ösztökelte, hogy számolják ki, nézzék meg a gyakorlatban is mindazt, amit elméletileg már megoldottak. Neumann Jánoshoz fűződik a játékelmélet megteremtése is, amelyet Oscar Morgensternnel közösen dolgozott ki és a közgazdaság tudományát egy új irányba fordította.

A számítástechnikával és az amerikaiak első számítógépével, az ENIAC-kal 1944-ben került kapcsolatba, amikor a Manhattan-terv keretében nagyon sok numerikusszámítást kellett elvégeznie. 1945-ben a Princetoni Egyetem elektronikus számítógép-program igazgatója lett. Hermann Goldsteinnel itt építették meg az akkori legkorszerűbb számítógépet. 1945. júliusában írta meg azt a művét, amelyben a "Neumann-elvek"-ként ismert megállapításai valamint a számítástechnika, és a számítógépek általa elképzelt fejlődéséről olvashatott a világ. Az első elektronikus, tárolt programú számítógép, az EDVAC már a "Neumann-elvek" alapján működött.

Kutatói és emberi nagyságát mutatja, hogy a komputert az egész emberiségnek hagyta örökölni, nem engedte szabadalommal védeni fő művét. Erdemeinek elismeréseképpen az Amerikai Egyesült Államok elnöke kinevezte az USA Atomenergetikai Bizottság elnökévé. (1955) Amikor teljesen elkészült Neumann számítógépe, jó néhány állami megbízást elvállalt. Ő lett a hadsereg több fegyvernemének a tanácsadója, számtalan előadást, számítástechnikai konferenciákat tartott az egész világon. Kortársaitól tudjuk, hogy Neumann nagyon jó előadó volt, de csak a kiváló képességű és végig koncentráltan figyelő hallgatók értették meg. Ez a szomorú sorsa a polihisztoroknak, különösen saját korukban. Szeretett vitázni, élvezte, ha olyan partnerekkel tehetett ezt, akik fel tudtak nőni hozzá és meg tudta győzni. Neumann egy vidám társa-

sági ember volt, aki szerette és kereste mindenben a humort, még Amerikában is itta és terjesztette a híres pesti vicceket.

Neumann János testében 1955. augusztusában rákot diagnosztizáltak, amely akkor már áttételes volt. Pár hónap múlva tolószékre kényszerült, majd kórházba vonult. 1957. február 8.-án hunyt el Washingtonban. (54 éves korában) Neumann János személyében a magyar tudománytörténet egyik legzseniálisabb képviselője, a 20. századi matematikusok egyik legnagyobbika távozott, akinek tudását, szakértelmét, fájó módon hazánknak mindvégig nélkülöznie kellett. Bár sokfelé járt, élt és alkotott a világban, mindig is magyar tudós maradt. Magyar származásával és zseniális tudományos munkásságával ismertséget és elismerést szerzett a magyar tudomány számára.

Neumann több szobát elfoglaló elektroncsöves ős számítógépe és a ma alkalmazott mikrochip technológia között mindössze alig több mint egy fél évszázad telt el, de az informatika ugrásszerű fejlődésével új frontok nyíltak meg a hadviselésben. A háborúk nagy részét már nem fegyverekkel, hanem számítógépekkel, szervekkel és hálózatokkal vívják a kibertérben. A korszerű hadviselésnek ez az egyik legizgalmasabb, de egyben a többség számára legláthatatlanabb és felfoghatatlanabb formája.

A Magyar Honvédség híradó-informatikai és információvédelmi rendszere folyamatosan igyekszik alkalmazkodni a fejlődéshez és ez a szakterület a kezdetektől fogva hatékonyan támogatja a katonai szervezetek működését. A Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program keretében megvalósuló IT fejlesztés, lépésről lépésre halad előre. A Magyar Honvédség infokommunikációs rendszereinek fejlesztése és kibervédelmének fokozása érdekében jelentős források kerülnek bevonásra, hogy biztonságos és stabil informatikai támogatással egy modern hadereje legyen Magyarországnak. A programmal egy olyan fejlődési pályára állhat a Magyar Honvédség, amellyel a térség meghatározó haderejévé válhat, tovább erősítve Magyarország biztonságát, Európa közös védelmét és a NATO szövetségét.

Sárközi Zoltán
nyá. őrnagy

Az MH Híradó Parancsnokság Mobil híradózászlóalj megalakításának huszadik évfordulójára

Az MH korszerűsítésére új szervezatként a MH Híradó Parancsnokság 2001.01.01.-i hatállyal (szervezési feladatok megkezdése 2000.10.01.) jött létre. A korszerűsítés kulcsfontosságú része a mobil híradó zászlóalj személyi állományának és technikai eszközeinek átdiszlokálása Vác helyőrség-

ből Nagytarcsa helyőrségbe, a volt híradószertár épületeibe és telephelyeire történt meg. A zászlóalj parancsnokának Bódi Zoltán őrnagyot, törzsfőnöknek Korozs Sándor őrnagyot, logisztikai tisztnek Muharos László mk. őrnagyot nevezték ki. Az 1. századparancsnok Nagy Róbert főhadnagy, 2. századparancsnok Gémes Balázs százados, Futár- és Táboriposta századparancsnok Dobos Attila őrnagy, kiszolgáló szakaszparancsnok Lakatos György zászlós őrnagy lett.

A meglévő technikai eszközök jelentős része békezárolt volt és Isaszeg repülőanyag raktár területén került elhelyezésre. A technikai eszközök és anyagok közötti szállítással történt átcsoportosítása 2001. március végére az ütemterv szerint történt. A személyi állomány és eszközei Vác Esze Tamás híradóezred felszámolását befejezve kerültek Nagytarcsára.

Kialakításra kerültek az alegység raktárak és felszerelést kiegészítő helyek. A mobil híradó zászlóalj 2001. június 1.-re elérte megalakulási készenlétét ezzel egyidőben a készenléti és mozgósítás feltételeinek javítása érdekében kijelölt állomány feladatait megismerte és begyakorolta.

Az állomány hamar beilleszkedett és megtalálta helyét a napi életben is. A szolgálati feladatok végzése során jó kapcsolatokat alakítottak ki az előjáró szakmai szolgálatfőnökségekkel és központi tárintézetekkel. Említést érdemel, hogy külön szakmai segítséget kaptak az MH ÖLTP. haditechnikai főnökség, haditechnikai ellátó központ parancsnokság állományától, az MH. Ruházati raktár -Táborfalva- és az MH élelmezési ellátó központ parancsnoki állományától. A Győri Rába, valamint a HM ARCOM. Zrt igazgatóságokkal rendszeres kapcsolat alakult ki.

Az állandó híradás és a készenléti szolgálatokra kijelölt erők és eszközök meghatározását követően a Katonai Felsővezetés híradásának biztosítására kijelölt állomány havi rendszerességgel gyakorlatot hajtott végre. Az LMVCS beosztott állomány az ellenőrzések során rendszeresen jó megítéléssel

értékelték. A zászlóaljat sem kerülte el az átalakítás és szervezeti korszerűsítés. Véglegesen 2005-ben dőlt el, hogy megszűnik a zászlóalj. A hivatásos állomány egyharmada és a technikai eszközök 2/3 a központi készletbe került leadásra Nyíregyháza híradó-anyagraktárba, további hadifelhasználásukat nem tervezték.

A személyi állománynak elsődleges feladatként jelentkezett, hogy a kötelező sorkatonai szolgálat megszüntetése miatt kieső munkaerőt a hivatásos és szerződéses állománnyal szükségyszerűen pótolja. Ebben az időszakban kezdődött el a szerződéses állomány toborzása, felvétele és kiképzése.

A szakmai szolgálati kötelezettségek végrehajtása, valamint a technikai eszközök üzemben tartása a személyi állomány kiképzése és a központi biztosítási feladatok, valamint a központi készletbe történő eszközleadások sem tartoztak az egyszerű feladatok közé.

A 2001. évtől folyamatosan napi rendszerességgel került a személyi állomány szállítása bérelt eszközzel Vác – Nagytarcsa – Vác útvonalon. A zászlóalj parancsnoki és beosztott állománya ezen mindennapi ingázás közepette is nagy szakmai hozzáértéssel és megfontolt, nyugodt magatartással végezte feladatát. A zászlóalj személyi állománya testnevelési és sportversenyeken rendszeresen megmérette magát és szép eredményeket tudhat magukénak. Az MH szintű versenyeken sem volt ez másként.

Nagytarcsa helyőrségben a társadalmi kapcsolatok is példamutatók voltak. A Híradó és Informatikai Parancsnokság 2006. december 31-i felszámolásig eltelt hat esztendő kemény férfimunka volt és örömmel emlékezhetünk ezen időszakra.

Muharos László
mk. őrnagy

Konténerbe épített telefonközpont

Az állandó híradás intenzív fejlesztésének megkezdésekor, a '70-es évek végétől sokszor okozott gondot, hogy az újonnan beépítésre kerülő automata telefonközpontoknak viszonylag nagy alapterület igényük volt, melyet a meglévő központ helység átalakításával lehetett többnyire megépíteni. Nagyobb mellékállomási kapacitású új központoknak nagyobbaknak nagy helyigénye volt. Az új központ gépterem kiépítéséig a folyamatos távbeszélő ellátást egy kiváltó, ideiglenesen ideiglenes helységben telepítéssel tudtuk megoldani, de általában csak a maximum 80 mellékállomással rendelkező CA-42/B-vel. A zalaegerszegi gépterembeomlásnál 1978-ban a problémák fokozottan jöttek elő. Ott közel 4 hónapig helyhiány és más okok miatt két darab tábori K-80 LB/CB manuális központot lehetett ideiglenesen telepíteni. A hadosztály parancs-

nokság, a Megyei Hadkiegészítő és Területvédelmi Parancsnokság valamit a hadosztály közvetlenek vezetésében jelentős fennakadást eredményezett az új gépterem, kiszolgáló melléklétesítmények és maga, a 400 mellékállomással rendelkező CA-1001 helyszíni szerelésének, üzembe helyezésének végzetéig.

A feni gondok megoldására több ötlet is felmerült, de műszakilag nem voltak kivitelezhetők. Az első ötlet az volt egy CA-42/B konténerbe építése. Ötletnek jó volt, de a beépítésnek csak az adott helyszínen volt értelme, mivel a korábban gyártói csomagolásban kiszállított szekrényekben is történtek meghibásodások, melyeket a helyszínen kellett megjavítani. A CA-xx sorozatú központok elektromechanikus felépítésűek voltak. A jelfogók, de a crossbar kapcsolókban is történtek meghibásodások a szállításuk közben. A CA-42/B az akkor nagy sorozatban gyártott C20-as (20 láb hosszúságú=6m) konténerbe beszerelhetőnek tűnt, de az abban való továbbszállításra már nem volt garancia.

1976-tól tudomásunk volt arról, hogy a BHG Fejlesztési Intézetben dolgoztak egy processzorvezérlésű központon a korábbi ECR fejlesztéseket felhasználva. Az 1978.-ban rendezett Ipari Vásáron a Városligetben bemutatták a QA-96 típusjellel ellátott „deszka” példányát. Nagy érdeklődés előzte meg a szakma részéről. Sajnos a kapcsolóelemek a 10x10-es BHG szabadalmaztatott kereszt-kapcsológépek maradtak, maga az egész egységet pedig a CA szekrényébe szerelték. Nem volt nagy sikere. A gyár utána a Budavox segítségével eredményes tárgyalásokat folytatott a német Koppel gyárral a kapcsolóelemek kiváltására. Egy év múlva sikerült az új technológiájú kapcsoló blokk beszerzése és a fejlesztést teljesen más alapokra helyezték.

A kapcsoló blokk 32x32 ívponttal (ki-bemeneteli lehetőséggel) rendelkezett. Ami teljesen új volt, az maga a kapcsoló alkatrész. A 2 huzalos telefonvonalak kapcsolásnak eleget téve, minden kereszt-pontban 2-2 darab Reed jelfogó, összesen 128 darab volt. (A Reed jelfogó légmentesen lezárt 4mm átmérőjű és 2,5 cm hosszú üvegcsőben volt egy vasból készült, aranyozott felületű érintkező pár a köré tekercselt huzallal.) Az egység ugyan 80 kg-t nyomott, de igen stabil volt a működése.

A korábbi vezérlő egységet a biztos alkatrész-ellátás érdekében áttevezték és megépítették a MAT-512 típusjellel ellátott új vezérlőt, amely a beszerezhető mikroprocesszorok megjelenéséig a nagy mérete ellenére kiválóan működött. A mechanikai felépítés és az energia felvételének csökkentésére ezek adtak lehetőséget. A vezérlőt 4x128 egység ellátására tervezték. Az újabb fejlesztésű központ egységeként 600x600x1500 mm szabvány szekrénybe került beszerelésre és a sorozatgyártás gyorsan elindult. A QA-96MRK típusjelű, első hazai gyártású TPV központ maximum 400

mellékállomást és 40 fővonalat tudott kiszolgálni. Ez már közel állt az elképzeléseinkhez. 1980-ban kettő darab 400 és egy 200 mellékállomással rendelkezőt vettünk meg. Az első 400 mellékállomású a kaposvári hadosztály parancsnokság nem javítható Stb-155 helyére került.

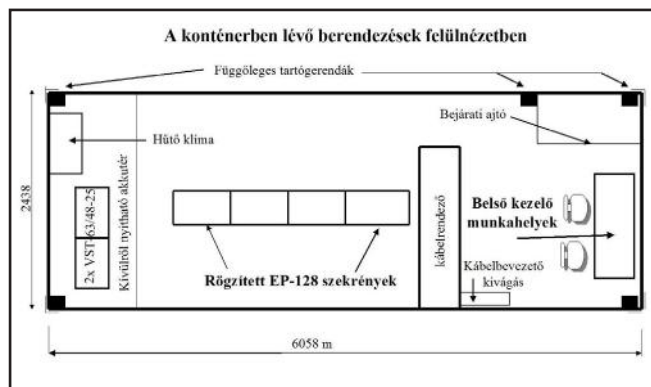
Mivel a vezérlő egységet egy külön szekrényben helyezték el, a teljes kiépítésű központ így öt szekrényből állt és 3000x 600 körbejárható alapterületet igényelt. Ez már alkalmas lett volna konténerbe szerelésre, de bizonyos okok miatt erre nem került sor. A hazai alkatrészgyártás fejlődése hozta meg a további fejlesztés lehetőségét. A MEV egy 16x16-os tirisztoros kapcsoló mátrix gyártási jogát vette meg, ami lehetővé tette a Koppel blokk kiváltását. Az új alkatrész egy 2x6 cm alapterületű 2x64 lábas IC volt. Ebből egy E2 szabványú kártyára 4 darab lett szerelve, súlya kb. 40 dkg volt. A QA egységeinek felhasználásával 1982-ben elkészült az EP-128. A szekrények alapterületét 600x300-ra csökkentették. Az MH kérésére a MAT-512-öt egy hasonló alapterületű 600mm magasságú dobozba tették. Ezzel elérhetővé vált a valóban hordozható konténerbe építhető 40/400-as komplett alközpont. Még 1982. végén három darab konténerbe épített rendeltünk meg. Ez a BHG-nak is nagy lehetőség volt.

A BHG Fejlesztési Intézetében zajlott le a közös fejlesztés. A fejlesztés kiviteli szintű tervei egy hónap alatt elkészültek. Ezzel párhuzamosan megkezdődött a konténer beszerzése. A C20 méretű szabvány konténereket a váci gyár sorozatban gyártotta, de ezek csak „acéldobozok” voltak. Bevállalták, hogy az oldalajtóját elhagyják és helyére az előzetes tervek szerinti méretre (80 cm kihagyással) bordázott falat építenek. Közben szerencsés véletlen folytán kapcsolatba kerültünk a barcsi TSZ egyik üzemágával, akik felvállalták a konténer hőszigetelését, a klíma, az akkumulátorok házának és a bejárati ajtónak a beépítését.

A prototípus végül 1983. februárjában elkészült. A konténer a következő ábrán látható elhelyezésben tartalmazta a 40/400-as EP-128 alközpontot két kezelő munkahelyjel, az energiaellátó rendszert

akkumulátorokkal 6 óra tartalékidővel. Egyedi gyártású 50m hosszú kábellel két kihelyezhető kezelő is helyet kapott, valamint 1200 érpáras, 20x2-es iker-leválasztósávú rendezővel. Minden berendezés a konténer külméretén belülre került azért, hogy az akkor használatban lévő konténerszállító gépkocsival bárhova szállítható legyen. Így teljesült hosszú idő után az eredeti elképzelés a könnyen áttelepíthető kiváltó, vagy vésztartaléknak használható komplett egység.

A prototípus 1983. áprilisban az MN 9595, Központi páncélos és gépjármű-anyag raktárban lett telepítve kiváltó központként. A teljesen elhasználódott ST-127 cseréjére égető szükség volt. A parancsnok ígérete szerint kialakítják az új komplett hírközpontot. Ígéret volt, de az alakulat 1995-ben történt megszüntetéséig nem történt meg, az ideiglenes konténer központ addig üzemelt. A másik kettőnek jobb sorsa volt. A második az MN HTI-nél lett először telepítve kettő, azaz kettő nap alatt! Utána következett az MH KFH és további 9 helyszínen szolgált 1995-ig. A harmadik egység nyolc központ kiváltásánál szolgált meg az árát.

Igen, az ára. 1982-ben egy CA-42/B elektromechanikus 20/80 központ 700 eFt-ba került, + a szerelési költségek. CA-1001 elektromechanikus 40/400-as helyszíni szereléssel 2,2 mFt + a rendező, ami 500-700eFt között mozgott. A komplett konténer TPV központok darabja a fent említett kiépítésben a fejlesztési költséggel 2,3 mFt volt mindösszesen! A helyszínre szállítások 20-60 eFt között volt távolságtól függően, a telepítés két külső kezelővel 400 eFt körül volt a telepítés helyétől és a meglévő alközponti hálózat elérhetőségének lehetőségeitől függően. A „fenntartásuk” lényegében csak az elhasználódott akkumulátorok cseréjére szorítkozott, a TPV központokban ritkán fordultak elő meghibásodások. Ezeket a hibákat egyszerűen a hibás kártyák cseréjével pár órán belül kijavították.

A második TPV központot 1985-ben EPK-128-ra, a harmadikat 1988-ban EPF-128-re alakították át. Ezzel ezek lehetővé tették az AR rendszerű távhívó rendszerbe való bekapcsolásukat is.

Solti István nyá. mk. alezredes

Tájékoztató a Magyar Honvédség Szociálpolitikai Közalapítvány Szervezet tevékenységéről

Tisztelt Olvasó!

Tisztelettel megköszönjük, hogy az egyesület elnöksége lehetőséget biztosított számunkra, hogy tájékoztatást adjunk azon szervezet tevékenységéről, amelynek alapvető feladata a szociálisan rászorulóknak támogatása, segítése.

Röviden az elmúlt 30 évről

A Magyar Honvédség parancsnoka 1990-ben hozta létre a Magyar Honvédség Szociálpolitikai Alapítványt. A Honvédelmi Minisztérium javaslatára a kormány 2004-ben jogutódként, létrehozta a Magyar Honvédség Szociálpolitikai Közalapítványt, amely azóta is ezen a néven működik. A Közalapítványt azt a célt szolgálja, hogy a haderőcsökkentés végrehajtása során a honvédség állományából önhibájukon kívül távozókat, a Magyar Honvédség szociális gondoskodási körébe tartozókat, illetve a személyi állomány köréből a nagycsaládosokat, a kétgyermekes családokat, a gyermekét egyedül nevelő szülőket, és a gyermekes pályakezdőket támogatni lehessen.

Az alapítványi célok megvalósítása anyagi alapjainak megteremtéséhez a Honvédelmi Minisztérium a megalakulástól kezdődően összesen 934 millió Ft-ot biztosított. A pénzügyi források bővítését szolgálta az országos és nemzetközi pályázatokon való eredményes szereplés, valamint a szervezetektől és személyektől kapott támogatás, melynek összege 711 millió Ft volt.

A munkába állás elősegítése érdekében a megalakulást követően több program indult. A programokban résztvevők eredményesen szerepeltek a szakképzési vizsgákon, és szereztek olyan képesítéseket, amelyek elősegítették a polgári életbe való elhelyezkedést, illetve a munkahelyek megtartását. Biztosítottuk a lehetőségét annak, hogy a képzésen a nyugállományú katonák, és a nyugdíjas közalkalmazottak is részt vehessenek. 1990 és 2019 között 4.453 fő 388 millió Ft képzési támogatásban részesült.

A Közalapítvány kiemelten kezeli a személyi állomány körében a családsegítést. A katonai szervezetek humánszolgálatával együttműködve főként azon családokat támogatja, akiknek a lakhatással, a gyermekneveléssel, a hiteltörlesztéssel vagy súlyos betegséggel összefüggő költségek jelentős anyagi terhet jelentenek, és negatívan befolyásolják életkörülményeiket. Minden évben különös gondot

fordít a gyermekét egyedül nevelő szülők támogatására, mivel a tapasztalatok azt igazolják, hogy szociálisan ez a csoport él a legnehezebb életkörülmények között.

A szociális gondoskodási körbe tartozók köréből elsősorban az alacsony nyugdíjjal rendelkezők, a kedvezőtlen élethelyzetben lévő idősek, betegek, anyagi gondokkal küzdők részesülnek szociális segélyben. Ugyanakkor a Kuratórium fontosnak tartja, és kiemelten kezeli az egyedül élőket, illetve egy nyugdíjból élő házaspárokat, akiknek az egy főre eső jövedelme többségében nem éri el a szegénységi küszöböt. Körükben tapasztalható, hogy a rezszi és gyógyszerköltségek kifizetése után maradó összeg a mindennapi létfenntartást csak nagyon szerény keretek között tudja biztosítani. Súlyos anyagi és megélhetési gondokkal küzdenek azok az özvegyek, akiknek az ideiglenes özvegyi nyugdíja szünetel, öregségi nyugdíjra való jogosultságuk még nincs, és elhelyezkedésükre sincs lehetőség. Jelentős összegű segítyt ad olyan mozgásrűkelték számára, akiknek esetében a mozgásukat segítő eszközök megvásárlásához kapott állami támogatást kell kiegészíteni annak érdekében, hogy a kerekesszéket, vagy a művégtagot megkapják.

Azon rossz szociális helyzetben lévők számára is ad támogatást, akik segítséget, illetve gondoskodást sem családjuktól, sem mástól nem kapnak.

Az alapítás óta eltelt időszakban 23.770 fő 735 millió Ft szociális segélyben részesült.

2020-ban a gondoskodási körbe tartozók közül 751 fő nyújtott be kérelmet, amelyből 618 fő összesen 33.500 ezer Ft szociális segélyt kapott. A segélyezés során kiemelt figyelmet fordítottunk azokra, akik koronavírus járvány miatt nehéz szociális helyzetbe kerültek.

Az MH KIKNYP alárendeltjeinél tevékenykedő érdekvédelmi beosztottak lelkiismeretes munkája alapvető biztosítéka annak, hogy a szociálisan rászorulóknak a Közalapítvány kezelni tudja. Sajnos továbbra is tapasztalható, hogy a nyugdíjas klubok, és egyesületek tagjai, de főként a szervezeten kívüliek a szükségesnél kevesebb információval rendelkeznek az őket megillető kedvezményekről, segélyezésük lehetőségeiről.

A Kuratórium fontosnak tartja, és tisztelettel kéri az egyesület tagjait, elnökségét, hogy legyen **HÍRVIVŐJE** a Közalapítvány szociális segélyezési tevékenységének, honlapja népszerűsítésének, nyújtsanak segítséget azon bajtársaknak, akik nehezen jutnak információhoz vagy problémát okoz igényük benyújtása.

Tisztelettel megköszönjük segítségüket!

MH Szociálpolitikai Közalapítvány Kuratóriuma

Elérhetőségeink:

Levelezési cím: 1885 Bp, Pf.: 25.

Tel: Városi: 06 1 474-1594;

HM: 02-22-094

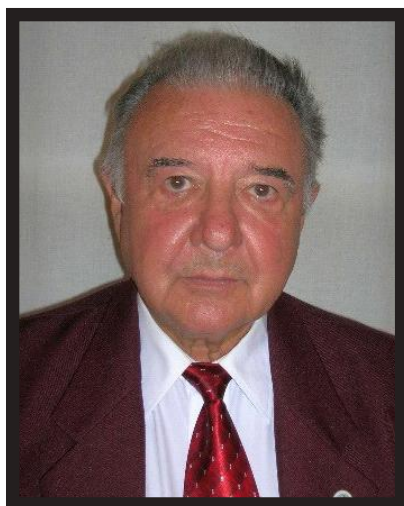
Honlap: www.hka.hu

E-mail címe: titkarsag01@hka.hu

A Szerkesztőség megjegyzése: A Közalapítvány aktuális Szolgáltatási Szabályzata elérhető az egyesület honlapján a https://puskashirbaje.hu/pdf/HKA_Szolgáltatasi_Szabalyzat_2021_febr.pdf linken!

Ölveczky István bajtársunk emlékére

Ismét kevesebben vagyunk. Egyesületünk egén lehullott egy csillag. Elhunyt Egyesületünk alapító tagja, közel másfél évtizeden át érdemdús, szakavatott gazdasági titkára, akinek egyesületi építőmunkája mindannyiunk elismerését vívta ki.

Ölveczky István 1934-ben született Budapesten. Szülei kétkezi munkások voltak. 1953-ban az I. (Szent) István Gimnáziumban érettségizett, majd rövid ideig egy neves iparvállalat tervosztályán terv és statisztikai területen dolgozott. 1954-ben megkezdte katonai szolgálatát a BM Határőrség állományában,

ahol kitűnt rendszeretével, fegyelmezettségével és a közösség iránti elkötelezettségével.

Sorkatonai szolgálatának letöltését követően hivatásos állományba került és életpályájának ívét egyre magasabb felelős beosztásba kerülése fémjelmezte. Időközben házasságot köt Klárikával, akivel több, mint hat évtizedet élnek együtt szeretetben, boldogságban, aki egy fiúgyermekkel ajándékozta meg. Klári, aki évtizedeket dolgozott rendőrtisztként, szintén az Egyesület egyre fogyatkozó alapítóihoz tartozik, aktív társadalmi munkát végzett és végez a híradó tagozatnál, illetve az Alapítvány kuratóriumában.

Pistánk 1970-ben a BRFK felderítő osztályán dolgozott, majd 1980-tól Budapest XV. kerületének rendőrkapitányává nevezték ki, jelentős, érdemeket szerzett kerülete rendjének és közbiztonságá-

nak javításában. 1985-ben a Rendőrtiszt Főiskola állományába helyezték át, ahonnan 1989-ben került nyugállományba. Szolgálati ideje alatt számos kitüntetésben és elismerésben részesült, nyugállományba helyezésekor „Kiváló Szolgálatért” érdemrenddel tüntették ki.

Tenni akaró közösségi emberként rövid idő után bekapcsolódott a Tagozat munkájába. Tapasztalataival, szervezési ismereteivel segítette a klubélet színesebbé tételét. Kiemelkedő munkát végzett az Egyesület létrejöttében, gazdasági alapjai megteremtésében és szabályos működésében. Megalapozott véleményét mindenki elfogadta. 14 éven át gazdasági titkárként „szolgált” az Egyesületet. A feladat átadása után is figyelemmel volt utódja munkájára. Elkötelezettsége, figyelme, közösségi munkája mindenkor példaként szolgált bajtársainak. Féltő gondnal segítette fiatalabb társait és türelemmel vezette őket a helyes útra.

A híradó közösségben, az elnökség tagjaként kiemelkedő társadalmi munkát végzett. Képzettsége, felkészültsége, emberi magatartása jól érvényesült széleskörű kapcsolatrendszerének kialakításában. Munkájának középpontjában mindig az ember állt. Oroszlánrésze volt abban a szervezőmunkában, amely létrehozta a jól működő „Híradó Bajtársainkért Alapítványt”. Ennek eredményes munkája alapot adott néhány fontos feladatunk saját erőből történt megvalósítására, illetve nehéz élethelyzetben élő bajtársaink gondjának enyhítésére.

A Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület és a Híradó Tagozat tagsága főhajtással búcsúzik az alkotó embertől, a mindig segítő, tetterre kész, őszinte barától.

Emléke velünk marad, nyugodjék békében!

Dr. Lindner Miklós nyá. altábornagy,
a PTHBE alapító örökös tiszteletbeli elnöke

Zoli bácsi emlékére

2021. március 24-én Székesfehérvárott nagy részvét mellett örök nyugalomra helyeztük Kertész Zoltán nyugállományú ezredes urat, a Wathay Ferenc Bajtársi Egyesület tiszteletbeli elnökét, a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület örökös tagját, a Fejér Megyei Honvéd Nyugállományúak Székesfehérvári Klubja örökös tagját.

Zoli bácsi, mert mindenki csak így hívta, 1932. április 3-án született Kiskunmajsán. Szülőhelyén végezte az általános iskolát, majd Budapesten a Kandó Kálmán Villamos Ipari Technikumban érettségizett és szerzett műszerész technikus képzettséget. 1951.-ben a Híradó Tiszti Iskola elvégzése után avatták tisztté alhadnagyi rendfokozatban, és első tiszti beosztásba Keszthelyre a 99. Lövészezred híradó szakaszparancsnokának nevezték ki.

Ezt követően különböző híradó tiszti beosztásokban szolgált Kaposvárott, Karcagon és Mezőtúron. Híradó tisztesek kiképzését irányította a hadsereg alakulatai részére. 1954-ben Táborfalvára, a 93. Lövészezredbe zászlóalj híradó főnöknek nevezték ki. 1957-ben helyezték át Vácra a 43. Önálló Híradó Ezred állományába központ szakaszparancsnoknak. 1961-ben a 43. Önálló Híradó Ezreddelel együtt települt át Székesfehérvárra. Az új szervezetben a Híradó Ezred állományában, de a Honvéd Vezérkar közvetlen irányítása alatt működő Önálló Hírvívó Század parancsnokának nevezték ki. 1975-ben a Hírvívó század bázisán alakult meg a rendkívül összetett állományú és feladatrendszerű 122. Önálló Tábori Posta és Futár Zászlóalj. Parancsnokának Kertész Zoltánt nevezték ki. Kertész Zoltán, akkor őrnagyi rendfokozatban aktívan részt vett a dinamikus fejlődő technikai eszközök fejlesztésében és rendszerbe állításában. Minden eszközt kezelői szinten ismert, megszerezte mindazt a szakmai tudást, ami a biztonságos és eredményes üzemeltetéshez kellett, és kiképezte a kezelő állományt. A zászlóaljjal rengeteg feladatot oldottak meg. Végrehajtottak két mozgósítást. Több ezer híradó és futár katonát képeztek ki a hadsereg különböző alakulatainak. Kiépítettek egy helikopter leszállóhelyet. Ott voltak minden hazai és a Varsói Szerződés által a részvételünkkel szervezett és vezetett gyakorlaton. Egyedülálló módon tizennyolcszor érte el a kiváló alegység címet. 1984-ben léptették

elő alezredesnek. Egész pályafutása alatt büszke híradó tiszt volt. 1988. augusztus 31-én, harminckilenc év tényleges szolgálattal a háta mögött vonult nyugállományba.

Kertész Zoltán nyugállományú ezredes úr katonai pályafutása töretlen volt. Jó katona, és jó parancsnok, jó ember volt. A munkatársai között csak barátai voltak. Olyan barátságokat kötött, amelyekben nem fogott az idő, nem fogott a halál sem. A parancsnokai megbecsülték és tisztelték. Szakmai tudásáért, hivatástudatáért, parancsnoki és emberi erényeiért rengeteg egyéb elismerés mellett 13 alkalommal részesült kitüntetésben, de arra volt a legbüszkébb, hogy szakmai és parancsnoki teljesítményének, az ezredért végzett önfeláldozó munkájának elismeréseképpen, bejegyezték a Híradó Ezred Dicsőségkönyvébe.

Magánéletében egymást váltották a boldog időszakok és a tragédiák. 41 évig élt boldog házasságban. Feleségét 1997-ben veszítette el. Egyetlen fiúgyermekét, aki szintén hivatásos katonaként szolgált, 2017-ben temették. Felesége halála után élettársi kapcsolatba lépett, és 23 évig élt együtt megértésben, szeretetben a párjával, aki szintén katonaözvegy.

Kertész Zoltán nyugállományú ezredes úr a nyugdíj után sem távolodott el a honvédségtől. Belépett a Fejér Megyei Honvéd Nyugállományúak Székesfehérvári Klubjába. Barátaival együtt megalakította a klub híradó szekcióját, és annak vezetője, a klub elnökségi tagja volt hosszú éveken át. Haláláig a klub örökös tiszteletbeli tagja címet viselte. 1989-ben alapító tagja lett a Wathay Ferenc Bajtársi Egyesületnek, amelynek a kezdetektől választmányi tagja, 1990-től 2003-ig ügyvezető elnöke, majd ismét elnökségi tagja lett. 2009-től az egyesület tiszteletbeli elnökeként segítette a munkát. Részt vett a Váci Nyugállományúak Klubja, a Bolyai Nyugállományúak Klubja, a Budapesti Nyugállományúak Klubja híradó szekció, és a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület munkájában. A Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület szintén örökös tiszteletbeli tagjának választotta. 2008-ban a látása megromlott, a gyakorlati munkában már nem tudott részt venni, de minden rendezvényre elment Margit néni oldalán, és tanácsaival segítette a munkát. Mindenhol ismerték, becsülték és figyelték a véleményére. A közösségek érdekében végzett fáradhatatlan munkájával 1998-ban kiérdemelte a Honvédelemért Kitüntető Cím II. fokozatát. Szintén a közösség érdekében végzett áldozatos munkája elismeréseképpen 2008-ban nyugállományú ezredessé nevezték ki. 1990-ben ott ült a Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége alapítói között.

Kertész Zoltán nyugállományú ezredes úr mindig egyenes tartású, határozott mozgású, pattogó

szavú, gyors léptű ember volt. Sugárzott belőle az energia, magával ragadta a környezetét. Egészséges volt, de az évek rajta is meglátszottak. Előbb a látása, aztán a hallása is megromlott, de rá jellemző módon ezek a problémák nem akadályozták a mindennapi dolgaiban. Csaknem négy éve már, hogy egy vérmérgezés miatt megérintette a halál. Akkor nagyon sokan aggódtunk érte, de több hetes mélyaltatás után, csodával határos módon felépült, és családja szerető segítségével visszanyerte az erejét. Még négy évet adott neki a sors. Február 18-án rosszul lett, és kórházba kellett szállítani. Elkapta a koronavírus fertőzést, és február 23-án, életének nyolcvankilencedik évében, az ember, aki egész életét a hazájának, a családjának, és az általa oly nagyon szeretett közösségeknek szentelte, egyedül, magára hagyottan, búcsú nélkül költözött át egy reményeink szerint jobb, egy szebb, egy fájdalom nélküli világba. Bevonult az égi hadseregbe. **Emlékét megőrizzük!**

Berdó Gábor Károly nyá. százados
BEOSZ Közép-dunántúli Régió, régióvezető

A legutóbbi lapszámunk megjelenése óta elhunyt bajtársaink:

Ungvári Béla nyugállományú alezredes
(1930-2020)

Molnár János nyugállományú alezredes
(1940-2020)

Bozsogi János nyugállományú ezredes
(1930-2020)

Salamon Rudolfné nyugalmazott közalkalmazott
(1932-2020)

Kertész Zoltán nyugállományú ezredes
(1932-2021)

Ölveczky István nyugállományú rendőr ezredes
(1934-2021)

Zemkó Márton nyugállományú alezredes
(1925-2021)

Soós Tamás nyugállományú mérnök alezredes
(1945-2021)

Mednyánszky Lászlóné főhadnagy
(1955-2021)

Emléküket kegyelettel megőrizzük! Nyugodjanak békében!

Impresszum

Puskás Híradó – a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület kiadványa – készült 100 példányban.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Rajnai Zoltán – Szerkesztőség: Solti István, Dr. Horváth László Ferenc
Kiadja: Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület – Cím: 1143 Budapest, Stefánia út 34. –
Postacím: 1438 Budapest, Pf. 371

A Puskás Híradó valamennyi megjelent lapszáma megtekinthető és letölthető az Egyesület honlapjáról.

Támogatóink:

Nemzeti
Együttműködési
Alap

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

Puskás Tivadar Híradó
Bajtársainkért Alapítvány

